

درس حسابداری بخش عمومی

پاورپوینت از کتاب دکتر باباخانی ارائه می شود. کسانی که توانایی خرید کتاب دکتر باباخانی رو دارند تهیه کنند در غیر اینصورت از این کتاب و سایر منابع یک جزوه کامل به دانشجویان ارائه می شود. از آنجایی که فایل پاورپوینت از منابع و سرفصل های کتاب دکتر باباجانی و جزوه مربوطه تهیه شده در طول تعطیلات دوستان این پاور را مطالعه کنند. پاورپوینت شماره ۱ مطالعه شود تاریخ ۲۸ ام فروردین امتحان گرفته می شود

حسابداری پیشرفته بخش عمومی با رویکرد گزارشگری مالی چند سطحی

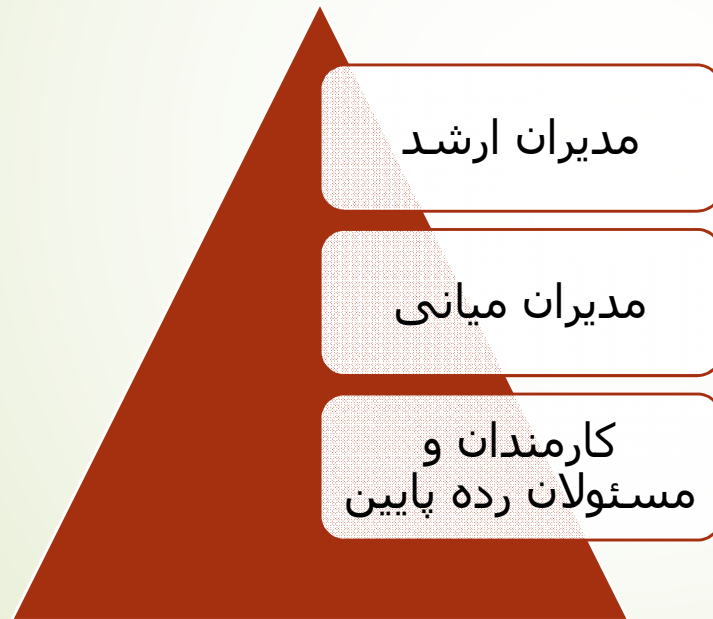
جلسه اول

↓ دکتر یوسفوند

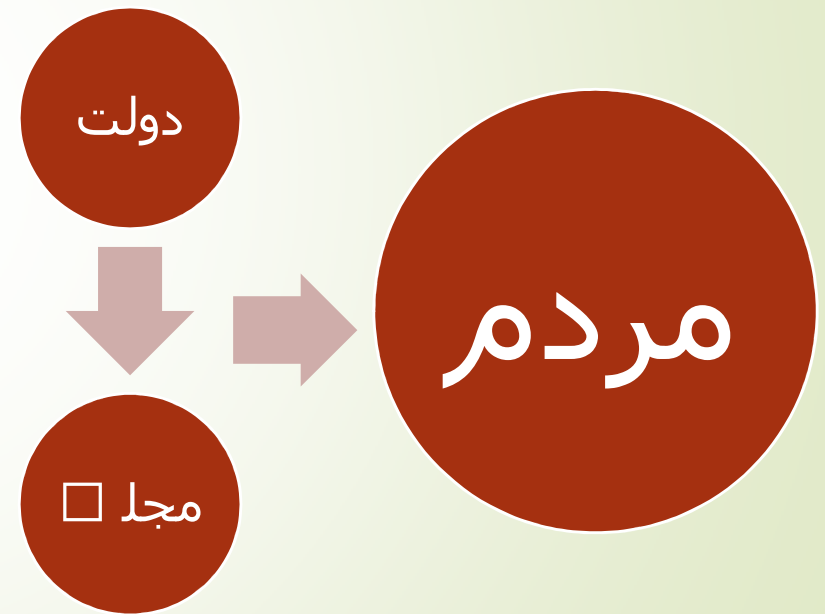
↓ مرکز آموزش عالی پرندک

انواع مسئولیت پاسخ گویی از منظر عمومی:

مسئولیت پاسخ گویی عمودی:

مسئولیت پاسخ گویی افقی :

طبق نظر نرمانتون و استوارت ارایه گزارش در مورد اقدامات انجام شده نشانه تحقق مسئولیت پاسخ گویی نبوده و صرفا سرآغاز فرایند مسئولیت پاسخ گویی است .

لذا استفاده از واژه های گزارش دهی و حسابدهی و بعنوان معادل فارسی برای «Accountability» مناسب نبوده و مفهوم آن را تا سطح تهیه گزارش تنزل میدهد .

مسئولیت پاسخ گویی دارای مفاهیم وسیع وگسترده بوده و می تواند از جنبه های گوناگون مورد تحلیل قرارگیرد.

حوزه های مختلف مسئولیت پاسخ گویی از نظر پریم چاند

مسئولیت پاسخ گویی عمومی

مسئولیت پاسخ گویی مالی

مسئولیت پاسخ گویی مدیریتی

مسئولیت پاسخ گویی عمومی :

- ارایه دلیل منطقی در مورد اعمالی که انجام می شود .
- اعمال تنبیه در مواردی که دلایل منطقی و مستدلی در مورد اقدامات انجام شده وجود ندارد.
- اعمال قدرت در جهت لغو اختیارات تفویضی .
- نظارت عمومی بر اعمال دولت .
- مشارکت شهروندان در طراحی و تدوین برنامه .

مسئولیت پاسخ گویی مالی :

➤ تصویب اقداماتی که بار مالی دارد توسط مجل □ .

➤ تصویب بودجه سالانه.

➤ تصویب چارچوبی برای حصول اطمینان از فرایند مدیریت اقتصادی .

مسئولیت پاسخ گویی مدیریتی :

- اعمال مقررات مناسب و جلوگیری از انحراف اختیارات .
- تفویض قدرت و اختیار برای تحقق اهداف همراه با خطرات آن .
- مسئولیت ارایه خدمات باقیمت و کیفیت مشخص و براساس برنامه زمانبندی شده .
- تداوم کارایی صرفه اقتصادی .

نردبان مسئولیت پاسخگویی :

خط مشی

برنامه

عملکرد

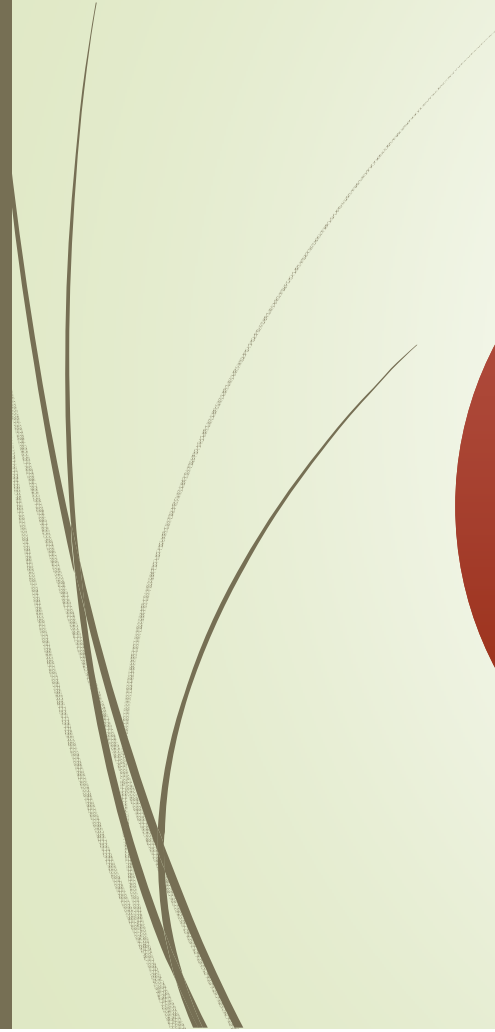

فرآیند

مشروعیت مصرف منابع

مسئولیت پاسخ گویی در حوزه درستکاری و قانونی :

➤ تاکید بر لزوم رعایت قوانین و مقررات در تحصیل منابع و مصارف آن و حفظ داراییها و جلوگیری از تقلب و اعمال غیر قانونی .

➤ این سطح از مسئولیت در حوزه گزارشگری مالی قرارگرفته و اطلاعات زیر را باید در اختیار مردم قراردهد

میزان درآمد تحقق یافته
میزان درآمد وصول شده سال مالی و درآمدهای تحقق یافته وصول نشده
میزان وام و سایر تامین منابع
میزان مخارج تحقق یافته
میزان مخارج پرداخت شده سال مالی و مخارج انتقالی به سال قبل

مسئولیت پاسخ گویی اجرای فرایند :

➤ به روش ها ونحوه اجرای فعالیتها مربوط می شود.

➤ زمان اجرا، میزان تلاش ، استفاده از تجارب و مهارتها مطابق با آنچه از قبل برنامه ریزی شده موجب ایفای مسئولیت پاسخ گویی می شود .

مسئولیت پاسخ گویی عملکرد :

- این سطح از پاسخ گویی در حوزه مدیریتی قرارداد دارد.
- تاکید بر مصرف کارا **Efficient** (تخصیص بهینه منابع جهت ارائه خدمات بیشتر و مطلوب تر) دارد.
- تاکید بر مصرف اثر بخش **Effectiveness** (تاثیر مصرف منابع در ارتقای زندگی مردم و رضایت بخشی) دارد.
- تاکید بر صرفه اقتصادی **Economy** (تخصیص بهینه منابع و اثر بخشی بلند مدت) دارد.
- قابلیت استاندارد پذیری دارد .
- سیستم های حسابداری و گزارشگری مالی ، بودجه بندی عملیاتی و حسابرسی عملیاتی در آن نقش مهمی دارند.

مسئولیت پاسخ گویی برنامه :

- جهت حصول اطمینان از تحقق اهداف برنامه ها طراحی شده است .
- بر میزان تحقق اهداف برنامه دولت و دستگاههای اجرایی تاکید دارد.
- برنامه های دولت و دستگاههای تابعه در قالب برنامه های بلندمدت نظیر سند چشم انداز ، میان مدت نظیر برنامه های پنج ساله و کوتاه مدت نظیر بودجه سالانه ارایه می گردد.
- ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخ گویی برنامه بدلیل پیچیدگی در تعیین و تعریف هدفها بسیار مشکل است . (استوارت)

مسئولیت پاسخ گویی سیاستها و خط مشی ها :

- سیاستهای کلی و خط مشی های اساسی است که دولتها پ □ از انتخاب اتخاذ می کنند.
- تحقق و ارتقای این سط □ از مسئولیت مستلزم استقرار نظامهای مردم سالار است که در آن بالاترین مقام اجرایی با رای و انتخاب مردم برگزیده می شود.
- مقام منتخب و پیروز در عرصه انتخاباتی علاوه بر مسئولیت پاسخ گویی در قبال سیاستها و خط مشی های پیشنهادی خود نسبت به سیاستها و خط مشی رقیبان نیز مسئولیت پاسخ گویی دارد.(استوارت)
- این حوزه از مسئولیت استاندارد پذیر نمی باشد .

نقش اطلاعات در مسئولیت پاسخ گویی عمومی :

- بانگاه اجمالی به سطوح مختلف مسئولیت پاسخ گویی اهمیت اطلاعات در ایفا و ارزیابی مسئولیت پاسخ گویی محسوس می باشد.
- استوارت در مقاله ای تحت این عنوان به این مهم به شرح زیر پرداخته است .
- حرفه حسابداری در درجه اول به با عنصر گزارش در فرایند مسئولیت پاسخ گویی عمومی در ارتباط است لیکن به تنهایی نمی تواند شرط لازم و کافی برای عنصر گزارش باشد.
- اطلاعات حکم مواد خام برای یک گزارش را دارد و می تواند مبنایی برای قضاوت و اقدام برای صاحبان حق باشد.
- **شکل و محتوای** گزارش تاحدودی توسط تهیه کنندگان آن تعیین می شود و این امر مبنای مناسبی جهت مسئولیت پاسخ گویی نمی باشد.
- در اغلب کشورها مراجع صلاحیت دار با تدوین چارچوبهای نظری و اصول و استانداردهای گزارشگری اعم از مالی و غیرمالی اقدام به رفع مشکل نمودند.
- **شرایط** نه تنها به محتوای گزارش بلکه به نحوه انتشار و حق دسترسی عمومی به این اطلاعات نیز حاکم خواهد بود .

نقش و جایگاه اطلاعات مالی و حسابدارانی که آن را تهیه می کنند

- ▶ در حوزه مسئولیت پاسخ گویی عمومی حسابدار بعنوان فردی که با اطلاعات وسیعی درارتباط است نقش مهمی را در تهیه گزارش ایفا می نماید.
- ▶ گزارش مالی در عین ضرورت شرط لازم و کافی برای یک گزارش نیست .
- ▶ برای ایفای پاسخ گویی عملکرد سایر اطلاعات خروجی باید به اطلاعات مالی اضافه شود
- ▶ برای ایفای پاسخ گویی برنامه زبان مربوط به هدف از اهمیت بالایی برخوردار است .
- ▶ برای ایفای پاسخ گویی خط مشی استفاده از زبانهای اطلاعاتی مختلف ضروریست .
- ▶ در هر حوزه مسئولیتی ،اطلاعات مالی بعنوان مقیاس اندازه گیری مصرف منابع جایگاه خود را حفظ می نماید.

بازیگران اصلی در عرصه پاسخ گوئی :

پاسخ
گویان

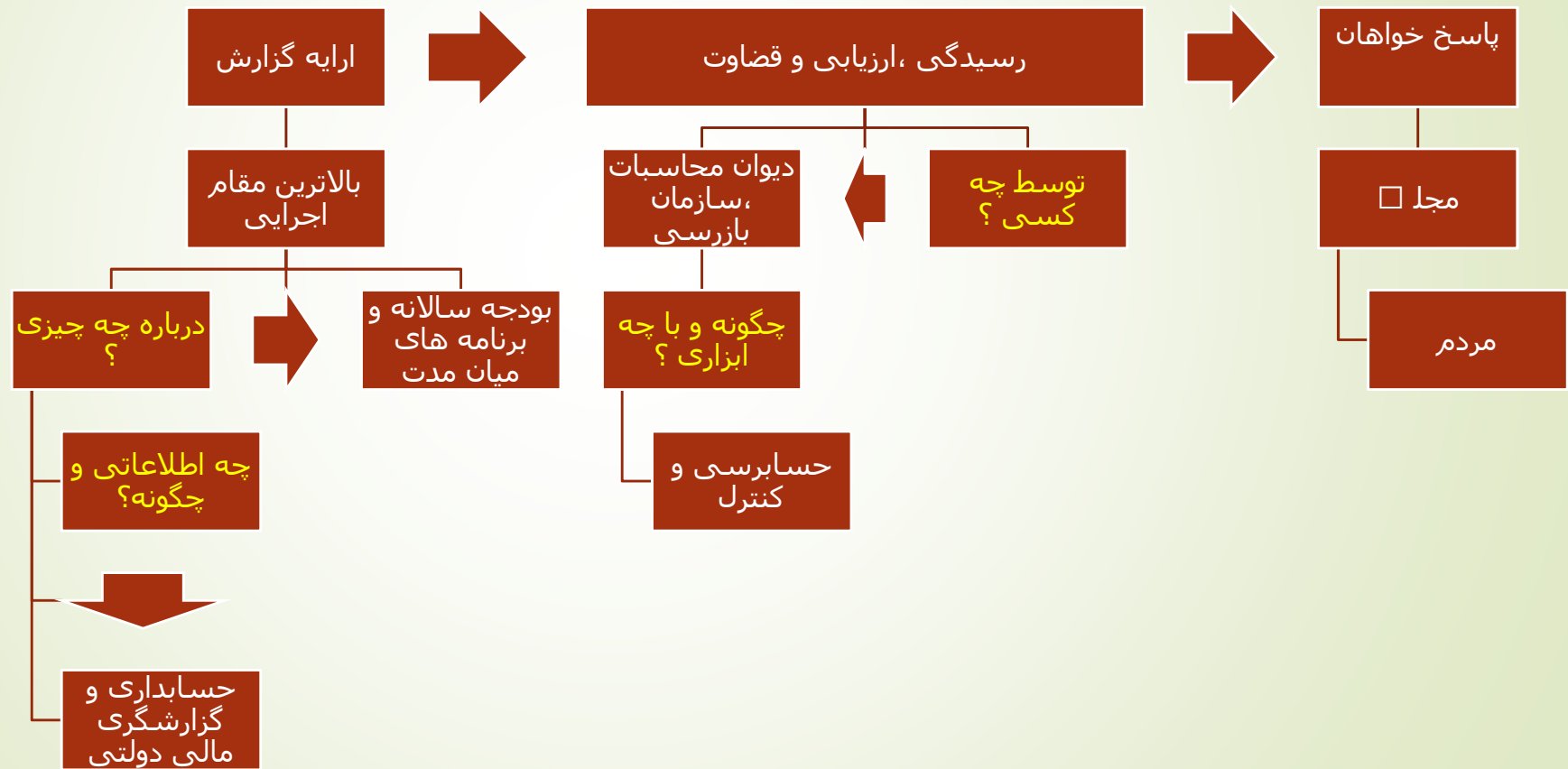
گزارش
رسیدگی
و ارزیابی
قضاوت

پاسخ
خواهان

وظیفه ایفای مسئولیت پاسخ گویی به عهده کیست و در قبال چه کسانی ؟

- هرک □ به نمایندگی از صاحبان اصلی قدرت که در گردونه قدرت سهیم شده در قبال صاحبان حق به نسبت مسئولیت و اختیاراتی که به او تفویض شده است مسئولیت پاسخ گویی دارد.
- این امر در نظامهای مردم سالاری که قدرت دست به دست می چرخد از اهمیت ویژه ای برخوردار می باشد.
- در قانون اساسی اغلب کشورها ، ارکان پاسخ گویی و ساز و کار و ارزیابی آن مورد توجه قرار گرفته و احکامی برای آن پیش بینی شده .
- در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیز ریی □ جمهور بعنوان بالا ترین مقام اجرایی کشور در قبال قوه مقننه و مردم مسئول است .

خرده نظامهای فعال در نظام پاسخ گوئی

شفافیت و دسترسی آزاد به اطلاعات

- صندوق بین المللی پول چهار اصل مورد انتظار برای تحقق شفافیت امور دولتها به شرح زیر تعریف کرده است :
- (۱) شفافیت ساختار و وظایف دولت ، مسئولیتهای درون دولت و ارتباط بین دولت و سایر بخشهای اقتصادی.
- (۲) دسترسی عمومی به اطلاعات جامع درباره موجودی ها وجریان مالی ، انتشار یافته و ارقام خاص .
- (۳) دسترسی عمومی به اطلاعاتی درباره نحوه تنظیم و اجرای بودجه و خلاصه ای از محتوای گزارشهای مالی و بودجه ای .
- (۴) اطلاعات مالی حسابرسی شده که براساس استانداردهای پذیرفته شده تهیه شده باشد.

صندوق بین المللی پول شفافیت را به نقل از کوپیتز و کریچ به شرح زیر تعریف کرده است :

شفافیت مالی عبارت است از دسترسی آسان مردم به اطلاعاتی قابل اتکا ، جامع ، به موقع قابل فهم و قابل مقایسه در مورد ساختار و اهداف دولت ، عملیات ، فعالیت و سیاستهایی که دولت برای دستیابی به اهداف خود پیش گرفته است .

کاربرد تفکر سیستمی در تحلیل نظام پاسخ گویی

- تفکر سیستمی در تحلیل نظام مسئولیت پاسخگویی مالی و عملیاتی، نقش و کاربرد هریک از خرده نظام های زیرمجموعه را در تحقق اهداف دستگاه روشن می کند.
- تفکر سیستمی به خرده نظام ها نگاه مستقل نداشته و آنها را در ارتباط و تعامل با یکدیگر به عنوان جزئی از کل برای تحقق هدفهای نظام های بالا دستی تلقی می کند.
- در مقابل تفکر تحلیلی و تمرکز در اجزای تشکیل دهنده نظام پاسخگویی موجب می شود که نقش، کارکرد و تعامل سیستمهای مذکور در تحقق اهداف نظام بالا دستی نادیده گرفته شود و موجب اختلال در طراحی خرده نظام ها و انتخاب سیستم مناسب با اهداف پاسخ گویی شود.